

Ri Vi t Nam, tôi đã b i i quăng đ i h c trò c a mình v i muôn vàn k ni m. Nh ng tôi nh nh t nh ng mùa ph ng n , báo hi u gi chia tay b n bè, có khi là mãi mãi.

Năm h c L p 8 tr ng Thánh Tâm Ngã Ba Ông T , có thầy Tr ng Quang Gia d y Vi t Văn n i ti ng là m t v thày nghiêm, khó tính.

Ngày đ u niên h c, thầy m s đi m danh, g i t ng h c trò lên b c đ c m t bài th hay m t áng văn đã h c năm ngoái. Đám h c trò đ a nào cũng h n phách lên mây, c g ng nh m ra chút v n ch ng còn đ ng l i trong óc sau nh ng tháng hè. Nhi u b n lên b c, đ ng ngó tr n l p hay s n l p không m mi ng đ c đ c m t câu. Có b n nh m y câu th cũ, đ c to, c l p t ng b n thu c c bài, nh ng ch vài câu r i t t:

Nghi ngút đ u gh nh to khối h ng
Mi u ai nh mi u v chàng Tr ng
Ng n đèn đ u t đ ng nghe tr ...

Đ n l t tôi, l m nh m trong b ng mãi m i nh đ c vài dòng r i cũng t c t t:

“Ta trông lên b u tr i, trăng sao v ng v c, sông ngân hà l p lánh, khi c u v ng m c, lúc đám mây bay...”

V m t c a thầy sau c p kính tr ng lúc nào cũng nghiêm trang. Nh ng vài hôm sau thì b n h c trò chúng tôi bi t rõ thầy nghiêm đ n c nào và hình ph t c a thầy thì ai cũng đã bi t. H c trò

nào ngh ch phá, nói chuy n trong l p, thày b t lên n m trên b c gi ng, r i thày đ a cây th c k s t cho tr ng l p ph t, đánh vào đít vài hèo. Tr ng l p mà gi cao đánh kh đ đ cho b n thì thày s đánh đít tr ng l p m t hèo làm m u. Đ u niên h c thày ph t m t b n nh th , t đó v sau ch ng đ a nào dám ngh ch trong l p c a thày.

Thày tuy khó, nh ng tôi thích nh ng gi lu n văn tr n thuy t c a thày. Ngoài nh ng bài bình gi ng và thuy t trình v vài đ n Truy n Ki u, v nh ng đ n văn xuôi trích t Tâm H n Cao Th ng, tôi thích nh t lu n văn tr n thuy t v Hoa H c Trò c a Xuân Di u mà thày cho làm tr c k thi đ nh l c cá nguy t. Ph ng n đ r c đã đ p, nay đ c Xuân Di u vi t v ph ng làm tâm h n h c trò c a tôi rung đ ng lên khi nhìn ph ng và hi u ra r ng lo i hoa này th c s “có m t linh h n s c s o, mệnh mông”. Nh ng ngày tháng T g n cu i niên h c, ti t tr i oi , ng i trong l p hay lo ra, suy nghĩ mông lung v nh ng ngày hè s p đ n, s ph i xa b n bè, thày cô, xa tr ng l p thân yêu, nhìn ph ng đ lên trong c n n ng g t mà lòng mệnh mang bu n.

tu i 13, 14 con gái bi t làm duyên làm dáng, con trai bi t ch i tóc m t, bi t lo áo qu n th ng n p, bi t nhìn nh ng tà áo tr ng tung tăng sân tr ng gi ra ch i, c tìm m t bóng hình nào đó đ th y sao ôi đ th ng. Nh ng tính con trai l i thích ngh ch phá, ch c gh o cho n sinh n i nóng, nh n m t, có khi khóc thút thít, đ th y con gái khi khóc sao mà đ p quá. Tu i h c trò đ th ng nh th mà gi đây l i s p ph i xa nhau, xa tr ng khi nh ng chum ph ng đang r c r đ h n.

Thày Gia đ y chúng tôi m t niên h c thì thày ngh , v làm Ph Qu c V Khanh Đ c Trách Văn Hoá trong công tác nghi n c u và đ ch thu t Truy n Ki u.

Cu i năm l p 9 có tin sang năm thày v đ y l i và ch vì chuy n đó mà tôi b ph t m t l n nh đ i.

Khi ch còn vài bu i h c n a là h t niên h c, trong gi đ i s v i thày Hoàng Đăng C p tôi và m t đ a b n đã b thày ph t n ng. B n tôi h c thày c năm, ch a bao gi th y thày C p n i nóng nh hôm đó. Câu chuy n ch vì tôi và th ng Đ ng Xuân Mai m mi ng h i thày v v tranh lu n trên báo g n đây gi a thày C p và thày Gia v vi c có nên đem môn toán h c vào ch ng trình trung h c đ nh t c p hay không. Cu c tranh lu n kéo dài m y tháng trên m t nh t báo l n nên nhi u thày cô và h c trò có bi t đ n, bàn th o. Chúng tôi không hi u rõ nh ng l p lu n bên ch ng ra sao, nh ng ch nghe phong phanh là gi a hai ng i thì thày C p ng h , thày Gia ph n đ i và ý ki n c a thày C p không đ c nhi u ng i tán đ ng l m.

Trong lúc thày C p đang k chuy n v nh ng tranh lu n, th ng Mai b ng đ ng gi tay xin h i: “Em nghe nói sang năm thày Gia v l i tr ng, có đúng không thày?” Thày ch a k p tr l i, tôi h i thêm: “Th v y thày có s không?” Thày C p n i nóng, m t đ gay, kêu tôi lên đ ng tr c l p, cho là tôi h n láo, thày cho tôi m y cái b t tai, gi ng cho m t bài mô-ran. Th ng Mai ng i đ i khúc khích c i, thày b t lên luôn, cho hai tát tai và m t bài mô-ran n a. R i thày b t hai đ a ra qu ngoài c a l p. S huynh hi u tr ng là thày dòng Nguy n Văn Ng n đi ngang l p, th y chúng tôi b qu nên ph t b i thêm cho hai đ a hai cái nhéo xoáy tai, đau đ ng. Chúng tôi x u h l m vì bi t b n h c trò con gái trong l p bên cánh trái nhìn ra c a s là th y h t m i s vi c.

Hè v, nh c ph ng đ

Tác Giả: Bùi Văn Phú

Thứ Bảy, 25 Tháng 10 Năm 2008 05:51

Năm đó là niên h c cu i c a chúng tôi ở trung h c đ nh t c p. Hai đ a chúng tôi là h c trò ngoan và gi i nh t nhì trong l p, th mà ch còn vài hôm tr c khi t giã mái tr ng thân yêu còn b ph t n ng nh th . Nh ng chúng tôi không oán gi n thầy. Vài hôm sau, trong ngày phát th ng tôi đ c lãnh ph n th ng h ng nh t. Lên sân kh u nh n gói ph n th ng to t tay s huynh hi u tr ng trao, r i tôi quay xu ng cúi đ u cảm n thầy cô ng i tr c khán đài, tôi th y thầy C p nhìn tôi m m c i sau c p kính c n d y c m.

Ít lâu sau hai đ a r nhau đ p xe đ n thăm thầy ở tòa so n báo Tu i Hoa, c nh nhà th Dòng Chúa C u Th trên đ ng K Đ ng và đ c thầy C p t ng cho m i đ a m t quy n báo có hình c a h a sĩ Vi Vi v c nh l p h c v i hai h c trò đang khoanh tay đ ng tr c m t m t ông thầy v i c p kính c n d y, trên b ng đen là gi n đ Venn v i nh ng hình tròn giao nhau bi u th cho giao, h i, hi u c a ngành tân toán h c, đ tài tranh lu n gi a hai ng i thầy c a chúng tôi. Thầy C p nói là đã gi i ý cho h a sĩ v bìa và hình nh đó chính là hôm hai đ a chúng tôi b thầy qu ph t.

*

Lên đ nh c p tôi h c tr ng Nguy n Bá Tòng. Năm l p 10 ở bên đ ng Bùi Th Xuân, hai năm sau qua bên tr ng m i trên đ ng Hoàng Hoa Thám, Gia Đ nh. C hai n i, sân tr ng

đ u có tr ng ph ng.

H c trò nam chúng tôi càng l n thì n i lo âu v t ng lai b n thân, hi n tình đ t n c càng hi n rõ trong nh ng th o lu n trong ngoài l p. Đi đâu cũng ph i k p bên mình nh ng gi y t tùy thân nh cấn c c, l c gi i cá nhân, ch ng ch hoãn d ch, k o không có th b đ a vào quân v th tr n, r i Trung Tâm Hu n Luy n Quang Trung.

Mùa hè 1972 c ng đ chi n tranh gia tăng. K thi Tú Tài I s di n ra trong vòng ít tháng. Ti t tr i tháng T th t oi . Ng i trong l p mà h n hay th đ n m t n i nào đó trong t ng lai vô đ nh. Cu c đ i mai m t đây r i s có còn s s n tr ng m ng m hay là n i quân tr ng n ng cháy da ng i, r i chi n tr ng sôi đ ng.

Qua h t mùa thi, vào đ u niên h c l p 12 m i r ai còn mang áo th sinh, ai đã khoác áo chi n binh. M t ph n ba b n h c nam năm ngoái đã không tr l i gh nhà tr ng. Nhi u đ a nh p ngũ tòng quân, có đ a v quê theo h c s ph m ti u h c. Ai còn gh nhà tr ng v n c g ng h c cho dù t ng lai không bi t ra sao và cu c chi n đ ng nh kéo dài b t t n.

Sau t t là lúc h c trò bù đ u bên ch ng sách v , đ n vào vi c h c thi. Chúng tôi tìm đ n nh ng n i yên tĩnh nh chùa Vĩnh Nghiêm, nghĩa trang B c Vi t đ ôn bài thi sau gi h c tr ng. Ngoài vi c h c, cu i tu n r nhau đi xi-nê, bát ph , ghé vào Khai Trí đ c c p ít trang sách m i, ghé đ n tr c c a b u đ i n nhâm nhi bò bía v a nóng v a cay, hay vào H i Vi t M xem tranh, tìm chút h i mát, th ng th c v n gh , trà đàm, vào quán cà phê tr m t theo nh ng dòng nh c Tr nh Công S n. Th ch chè Hi n Khánh, bò viên Ngã T Phú Nhu n, bánh cu n Nguy n Thi n Thu t là nh ng n i b n tôi thích ghé đ n ăn v t.

Nh ng cái ch t n i chi n tr ng c a các v ch huy anh hùng, c a b n cũ, c a hàng xóm láng gi ng và tin t c chi n tr n v ng v thành ph làm chúng tôi lo âu. Thày Hoàng Đ nh đ y Anh Ng , trong gi h c nhi u khi th y h c trò lo ra, th ng tr n an và tiên đoán hòa bình r i s đ n. “Nixon đã đi T u, r i s đi Nga. Cu c c đã ngã ngũ. Chi n tranh r i s ch m đ t thôi.” Thày hay nói th và k t câu v i c m t “Alleluia” vinh danh Th ng Đ . Nghe nói nhà thày to, cây c i um tùm, có bi n đ “Hoàng Gia Trang”, là t đ i m sinh ho t c a đ o C Đ c và thày cũng s p đ c đ i M tu h c.

Nghe đ n n c M , hình nh hi n hi n lên là nh ng ng i lính đang có m t Vi t Nam, là nh ng ng i làm công tác y t , dân v , s a đ ng, xây c u, có khi là tài x nhà binh đ ng xe ch t ng i r i b ch y, nh ng v hi p dâm đ ng trong nh ng c t tin “t thành đ n t nh”. N c M là Nixon, Kissinger, Bunker, Westmoreland, là phi hành gia Amstrong, là xe Ford Falcon, là nh ng chàng hippie v i m tóc dài, qu n ng loa mà chúng tôi thích b t ch c, là nh ng bài hát a thích Season in the Sun, Seal with a Kiss, Yesterday, Donna Donna, Both Sides Now.

T l p h c nhìn ra sân th y hoa ph ng n đ th m, thày tiên đoán: “Năm nay ph ng n nhi u. Các anh ch đ thi s đ nhi u đ y.” Nghi m ra thì l i thày nói khá đúng v i t l thi đ u cao c a các b n cùng l p năm đó.

Th r i m t ngày cu i tháng T tôi r i Vi t Nam, b l i màu hoa đ v i nhi u k ni m.

Hề v, nh s c ph ng đ

Tác Giả: Bui Văn Phú

Thứ Bảy, 25 Tháng 10 Năm 2008 05:51

Mỹ năm sau, vào một ngày đầu hè tôi dắt chân lên một miền đất Châu Phi xa lạ, thây ph ng n đ s n tr ng, c m t th i h c trò xa cũ hi n v .

Tôi nhớ Hoa H c Trò v i nhi u k ni m, gi v n nh nh ng trang l u bút có chùm hoa đ ép gi a và nh ng dòng ch m u m c tím thân th ng c a b n h c xa, c a thày cô cũ. “Ph ng không th m, không đ p, nh ng ph ng nhi u, ph ng có m t linh h n s c s o, mệnh mông.” Cái linh h n y c a ph ng chính là tâm h n c a h c trò Việt Nam, ngày xa, hôm nay và mãi mãi - dù còn quê nhà hay đang phiêu b t t xa - mà đã m t l n nhìn th y ph ng n đ n i s n tr ng.